

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om nordisk kabel-TV.

[Af Bertel Haarder (V) m.fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 65. Fremsat 26/3 82).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Det er et ganske fantasirigt forslag til etablering af en Nordsaterstatning, som venstre her lægger frem for os: en kabeltilkobling til satellitten. Beslutningsforslaget tager sigte på at skaffe næsten alle danske husstande – således hedder det – mulighed for at modtage svensk og norsk TV gennem en udbygning af de bestående fællesantenneanlæg. For at nå dette mål stiller man tre konkrete forslag: for det første skal regeringen ophæve det gældende forbud mod kabel-TV på tværs af kommunegrænserne, for det andet skal man ved lov sikre kabelforetagender ret til at fordele programmer beregnet for offentligheden mod betaling af en rimelig afgift til rettighedshaverne, og for det tredje skal man i forlængelse af det lige omtalte forslag optage forhandling med de andre nordiske lande om udveksling, dvs. gensidigt køb, af programmer via henholdsvis kabel og satellit, således at hvert land overtager forpligtelserne over for egne rettighedshavere. Tilsammen ganske interessant.

Hvad angår forslaget om at ophæve den kommunegrænse, der i dag gælder for fællesantenneanlæggene, skal jeg bemærke, at spørgsmålet allerede er taget op i radio-TV-udvalget under den mediekommission, som statsministeren har nedsat, og forslag om, hvordan man skal stille sig til denne og andre bestemmelser – der i øvrigt ikke er i radio- loven – som begrænser fællesantenneanlæggenes muligheder for at modtage og videre- sende udenlandske TV-programmer, vil sikkert fremkomme fra mediekommissionen. Og jeg regner med, at det vil ske inden så længe. Men det er ikke problemfrit at fjerne de gæl- dende restriktioner på området; det indebæ- rer ganske omfattende mediepolitiske og og- så økonomiske konsekvenser, som i sig selv må overvejes nøje.

I bemærkningerne til den del af forslaget, som handler om disse grænsers ophævelse, refererer man udførligt en østrigsk lov om kabel-TV, og det har slået mig med nogen undren, for nok er den østrigske lov interes- sant, men den er nok mindst interessant i denne sammenhæng, fordi den næsten nøjag- tigt svarer til bestemmelser, som vi i mange år har haft stående i § 3 i den danske radio- lov.

Det andet konkrete forslag går ud på, at der skal sikres kabelforetagender ret til at fordele alle mulige indenlandske og uden- landske programmer mod betaling af en ri- melig afgift. Her kunne forslagsstillerne nok med større ret have henvist til Østrig, der som det eneste land i Europa for nylig har gennemført sådan en ordning.

Men det problem, der røres ved, er et spørgsmål, som i årevis har været diskuteret rundt omkring i verden, navnlig i de europæ- iske lande, og som har givet og stadig giver anledning til en række retssager. Det er selve problemet om kabelspredningens lovlighed i forhold til de TV-selskaber, hvis programmer udsendes, og i forhold til de ophavsmænd, bl.a. filmproducenter, der har bidraget til programmerne.

Vi kan i dag fastslå, at det følger af inter- nationale aftaler, at kabelspredning af uden- landske TV-selskabers programmer i hvert fald under nogle omstændigheder kræver samtykke fra TV-selskaberne og de øvrige rettighedshavere, som derfor også kan give tilladelse mod en afgift. Fællesantenneanlæg- gene i Danmark har i modsætning til mange

[Ministeren for kulturelle anliggender]

andre lande ikke hidtil været udsat for krav fra rettighedshaverne, men det må vi regne med ville ske, hvis vi ville fjerne de nuværende begrænsninger og sprede i større omfang.

Når det i bemærkningerne siges, at betalingen til rettighedshaverne for en enkelt husstand vil være af nærmest symbolsk karakter, er man på meget gyngende grund. Der henvises til, at kabelfjernsyn i Østrig koster godt 1 kr. om dagen, og der henvises til, at firmaet Nordjydsk Fællesantenne i 1981 skulle kunne købe udsendelser fra Norddeutscher Rundfunk for 50. øre om dagen. Men det drejer sig kun om en teknisk afgift, det drejer sig ikke om afgift til rettighedshaverne. Disse afgifter er endnu ikke fastsat og vil være af en helt anden størrelsesorden, efter alt hvad vi må formode.

En løsning af rettighedsproblemerne i forbindelse med kabelspredningen af TV-udsendelserne kan man ikke gennemføre fra den ene dag til den anden. Der er en lang række afgrænsningsspørgsmål, der skal klares, for at afgørelser om betaling kan blive rimelige.

Endelig foreslås det, at jeg – og det er snart det mest interessante af de tre forslag – skulle optage forhandling med mine svenske og norske kolleger om at købe de svenske og norske programmer til kabelspredning i Danmark. Man kan roligt sige, at det ville være en højst usædvanlig handel, som man her foreslår at jeg skal slå af med vore nabolande, for det, jeg skal betale med, er det danske TV-program, som jeg så skulle stille til rådighed for spredning i Norge og Sverige via satellit.

Men her har man overset, at hverken jeg eller Danmarks Radio eller nogen anden radiofoni vil være i stand til at stille programmer til rådighed for spredning i udlandet, uden at der er truffet de fornødne aftaler med de rettighedshavere, hvis værker og præstationer indgår i programmerne. Og en sådan friforhandling til spredning i udlandet kan, ved vi, selv når det drejer sig bare om en enkelt udsendelse som f.eks. »Matador«, være en overordentlig vanskelig affære. Hvad så ikke med en storstilet handel, hvor vi simpelt hen sælger alting, rub og stub?

Alt i alt mener jeg, at det foreliggende forslag ikke er bygget på noget forsvarligt grundlag; det står ikke på nogen måde i forhold til de beslutninger, som man foreslår folketinget at træffe. Det er ikke gennemmar-

bejdet, og det er ikke gennemtænkt. Specielt tror jeg, man skal være meget forsigtig med at kaste sin interesse på et enkelt område som kabel-TV lige netop nu, hvor der er en så voldsom udvikling på medieområdet, uden at se det i en meget tæt sammenhæng med den udvikling, der sker, eller som kan forventes at ske på det elektroniske medieområde som helhed, navnlig med hensyn til modtagning af udenlandsk fjernsyn fra satellitterne.

Når man som forslagsstillerne her stærkt fremhæver kabelløsningens fordele, må man også gøre sig klart, at vi, længe før landet vil være bare tilnærmelsesvis dækket med bredbåndskabelnet, vil kunne modtage et meget stort antal europæiske og antagelig også nordiske programmer via satellit. Og både fællesantenneanlæg og enkeltpersoner vil sikkert gå i gang med at anskaffe sig parabolantennener. Der vil sikkert også blive etableret mange nye fællesantenneanlæg med dette formål i de områder af landet, hvor man kun har mulighed i dag for at se dansk TV.

I hele den store sammenhæng må man ud over de meget udviklede rettighedsspørgsmål, som endnu ikke er afklarede, også se på udgifterne ved at etablere et landsdækkende bredbåndnet. Man må vurdere disse udgifter i forhold til andre ønsker på medieområdet, i ganske særlig grad i forbindelse med et ønske om etablering af et dansk TV program 2, hvilket sidste vi vil komme til at drøfte i det efterfølgende forslag.

Søren Hansen (S):

Socialdemokratiet er ikke særlig imponeret over dette beslutningsforslag. Det er vi ikke, først og fremmest fordi forslaget ikke er særlig fornuftigt. Det kan undre, at det er venstre, der jo tidligt og silde taler om, at det er det nære samfunds problemer, vi skal koncentrere os om, der nu fremsætter et forslag, som vil gå i den stik modsatte retning af de muligheder, som der ellers ville være for at få taget fat på det lokale og det regionale. Det ville nemlig – så vidt jeg kan vurdere i det mindste – uden videre blive følgen af dette forslag. Vi kommer til at bruge nogle af kræfterne, noget af økonomien til at etablere et forslag af denne type.

Kulturministeren har allerede omtalt en række af forslagens svage og også nogle af de

[Søren Hansen]

tilsyneladende ikke særlig velgennemtænkte sider, så det skal jeg undlade og blot pege på ophavsretsspørgsmålet, som jo – det ved vi fra anden sammenhæng – faktisk er meget indviklet og meget besværligt at have med at gøre. Det kommer forslagsstillerne overordentlig let hen over. Sådan kan man naturligvis godt vælge at arbejde, men man løser ingen problemer med den arbejdsfacon.

Generelt indebærer forslaget, at man kommer til at opfylde nogle af Nordsatprojektets sider, men det er de svageste sider af Nordsatprojektet, man kommer til at opfylde, og de mere positive sider ved Nordsatprojektet får ikke lov at blive til noget med dette forslag. Endelig vil der altså være tale om, at man kommer til at bruge nogle af ressourcerne ved, at man kommer til at sprede dem i stedet for at samle dem omkring det, som er det væsentlige. Om dette væsentlige vil jeg sige lidt mere, når vi når til næste punkt på dagsordenen.

Flemming Jensen (KF):

Ministeren indleder sin kommentar til forslaget med at sige, at det er meget fantasirigt. Det er dog vel i sig selv ingen skade til. En gang imellem kunne vi såmænd godt trænge til lidt mere fantasi, også i vores radio- og TV-debat.

Jeg skal på det konservative folkepartis vegne sige nogle ganske få ord om forslaget. Ordene bliver få, men det afgørende for forslagsstillerne må vel også være ved denne førstebehandling at erkyndige sig om, hvorvidt der er en principiel velvilje eller ej.

Jeg vil gerne for det første sige, at vi er enige om, at forbuddet mod kabel-TV på tværs af kommunegrænser bør fjernes. Vi finder det både godt og nyttigt i den skærpede æterkonkurrence, som vi nu er inde i og får, at man giver en mulighed for at styrke den nordiske islæt i det enorme udbud, vi kan vente.

Ministeren var inde på et spørgsmål (nr. 147), som jeg den 1. februar rejste over for ministeren for offentlige arbejder, nemlig om han ville sikre – ministeren nævnte ikke lokaliteten – at planerne om fællesantenneanlæg for Ishøj, Glostrup og Vallensbæk og måske også Høje-Tåstrup kommuner kunne gennemføres eventuelt ved en lovændring. I sit svar sagde ministeren dengang, at af-

grænsningen var sket af mediepolitiske grunde – hvad det så end måtte være – og for at sikre sig mod en krænkelse af ophavsretten, og så fortsætter han:

»Jeg er opmærksom på, at begrænsningen i visse tilfælde kan forekomme mindre rimelig ud fra en rent teknisk synsvinkel, og jeg har derfor taget spørgsmålet op til overvejelse med ministeren for kulturelle anliggender«. (Folketingstidende 1981-82, 2. samling, sp. 2158).

Jeg vil gerne spørge, om det er den sag, jeg rejste i februar måned, som ministeren nu tager op her den 5. maj, på befrielsesdagen, med en meddelelse om, at den er overladt til mediekommissionen. Hvis det er det, vil jeg erindre om, at ministeren sagde, der ikke ville gå lang tid. Jeg ved ikke, om jeg har en mulighed for at få at vide hvor lang tid. For der står mange tusinde mennesker og venter på at få lov til at blive sluttet til den parabolantenne, der er tale om.

Jeg vil i øvrigt om det foreliggende lovfor-slag, som jeg altså har udtrykt sympati for, føje til, at netop den meget store udfordring, vi bliver stillet over for fra andre TV-stationer, gør, at det vil være rimeligt, om det nordiske sprogområde, i det omfang vi overhovedet har det endnu, eller så længe vi har det, kan stille et alternativ.

I øvrigt hilser vi naturligvis enhver konkurrence til det danske monopol med interesse, og vi vil også gerne være med til en positiv overvejelse af forslaget ud fra – det strejfede ministeren vist lige – mere erhvervs-mæssige betragtninger.

Bertel Haarder (V):

Jeg vil gerne sige tak til ministeren for en grundig gennemgang af forslaget og takke hende for, at hun kalder forslaget fantasifuldt; det betragter jeg også som en ros.

Formålet med forslaget er selvfølgelig at undgå en skov af parabolantener i dette land, parabolantener, som er grimme, som giver dårligere resultat på TV-skærmen, og som er fuldstændig overflødige på længere sigt. Altså det er bl.a. for at undgå et samfundsmæssigt spild, at vi allerede nu må fjerne forbuddet mod at sende TV på tværs af kommunegrænser. Det vil jeg bede både ministeren og den socialdemokratiske ordfører

[Bertel Haarder]

skrive sig bag øret, fordi de jo argumenterede så meget omkring økonomien.

Det drejer sig om, at vi kan fjerne hindringer for, at vi på rationel vis nu kan få lavet vores overordnede bredbåndsnet. Jeg vil gerne bede ministeren om at spørge i Birkerød kommune, i Fredensborg-Humlebæk kommune og i telefonselskaberne, om ikke man dér går og sukker og længes efter, at dette forbud mod at sende på tværs af kommunegrænser fjernes. Når venstre tog det med i et radioforslag allerede for to år siden, var det, fordi jeg personlig under en samtale blev klar over, at dette var et problem for Jydsk Telefon. Det var allerede for to år siden. I dag længes telefonselskaberne i endnu højere grad efter, at der sker noget.

Så kan man sige: ja men der sidder jo en mediekommision. Hertil vil jeg sige, at den mediekommision har vist sig at være forbløffende effektiv. Hvis den fik et brev fra kulturministeren om, at man gerne i løbet af tre måneder ville have kommissionens stillingtagen til dette isolerede problem, tror jeg man ville få det, muligvis endda allerede efter tre uger. Så det synes jeg faktisk man skulle gøre.

Jeg vil også gøre opmærksom på, at der jo nedlægges ledninger til naturgas lige for tiden. Hvad var mere naturligt, end at vi fik færdiggjort vores mediepolitik, sådan at vi eventuelt kunne lægge ledninger ned sammen med naturgassen? Jeg ved godt, at det betyder, at grøfterne skal være lidt bredere, end de ellers skal være, og at det nogle steder måske slet ikke er rentabelt at gøre det samtidig. Men der er jo kommuner, som har undersøgt dette her, og som ligefrem har udbudt projektet i licitation, hvor de har måttet sige til tilbudsgiverne, at de gerne vil have dem til at give tilbud også for den mulighed, at der skal lægges kabler ned samtidig med gassen. Det er altså faktisk et problem, som kommuner, telefonselskaber og private virksomheder går og længes efter en løsning på, og derfor synes jeg godt, der kunne have været lidt mere flugt over både ministerens og hr. Søren Hansens taler. Jeg havde da bøjet mig, hvis det var sådan, at man havde en politik at stille i stedet og sagde: ja men det, der er nødvendigt, skal vi nok hurtigt ordne. Men det havde man ikke, og det synes jeg var beklageligt.

Derfor håber jeg, at vi i udvalget kan få en drøftelse af, hvad tidsplanen egentlig er, altså hvor længe vi skal vente, hvor længe disse foretagender skal vente, hvor meget økonomisk spild vi skal have i dette land, fordi regeringen ikke kan gøre sig færdig med en sag, der haster.

Jeg vil gøre opmærksom på, at satellitterne allerede hænger der og allerede sender, og at de første parabolantenner er ved at blive sat op. Kommer vi frem til efteråret, vil vi have masser af historier i bladene om, at den og den familie i det og det boligkompleks nu sidder og ser på reklamesatellitter, der allerede er der, og på den sovjetiske satellit, der er der, osv. Det er ikke fremtidsmusik; det er hverdag, som er lige på vej.

Til sidst om dette med den del af forslaget, der går ud på at være et alternativ til Nordsat. Jeg går ud fra, at regeringen synes, det ville være en god idé, om danskerne kunne se norsk og svensk TV. Jeg går ud fra, at vi kan være enige om, at vi dog er nordiske hernede, at vi synes, det egentlig ville være godt, om man kunne se norsk og svensk TV. Hvis det er rigtigt opfattet, at regeringen også synes det, kan jeg ikke forstå, at man ikke kan indse, at der, eftersom Danmark jo får disse kabler, og eftersom vi ikke vil have satellitten, ikke er nogen som helst anden mulighed, end at vi skal have det nordiske TV igennem kablerne. Det vil jeg gerne spørge om. Jeg har set, at hr. Søren Hansen har bedt om en kort bemærkning. Kunne han ikke svare mig på spørgsmålet: skal vi ikke have nordisk TV ind i danske hjem? Og hvis vi ikke skal have satellit, skal det så ikke ind gennem kabler? Og hvis det skal ind gennem kabler, hvad skal vi så gøre andet end lige præcis det, venstre har foreslået her?

(Kort bemærkning).

Søren Hansen (S):

Det er blot for at gentage det sidste, jeg sagde i mit indlæg, nemlig at jeg ville vende tilbage til alternativerne under næste sag på dagsordenen. Det var alene for ikke at trække tiden unødigt ud, at jeg ikke ønskede ved denne lejlighed at komme ind på det, der kunne være og ville være alternativerne til dette forslag.

(Kort bemærkning).

Bertel Haarder (V):

Men den næste sag handler jo om TV-2, og det, jeg spurgte om, var: skal vi aldrig have nordisk TV ind i de danske hjem? Er socialdemokratiet virkelig blevet bedøvende ligeglad med, om danskere uden for Københavnsområdet og Sjælland kan se norsk og svensk TV? Er det blevet nedprioriteret i socialdemokratisk kulturpolitik? Det vil jeg da gerne vide, for det handler det næste forslag jo ikke om.

(Kort bemærkning).

Søren Hansen (S):

Jeg håber, at hr. Bertel Haarder har mulighed for at være her under behandlingen af næste sag på dagsordenen, hvor jeg så vil gøre nogle bemærkninger specielt om det forhold, der her er tale om.

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

Jeg er helt enig med hr. Bertel Haarder i, at det er meget vigtigt, at vi træffer beslutninger på dette område, og at vi gør det nu. Vi er nødt til at gøre det, inden den fransktyske satellit kommer op, fordi hr. Bertel Haarder har helt ret i, at vi ellers får en masse parabolantennener. Det ser ikke kønt ud – det er måske ikke det værste – men vi kommer ind i en masse dobbeltinvesteringer, fordi folk vil købe parabolantennener og vi vil få kabler ned alligevel. Vi får også dobbeltinvesteringer med hensyn til nedgravningerne, fordi vi lige så godt kan udnytte det, at vi skal have et gasnet. Det er jeg meget enig i.

Vores uenighed kan nok opstå om, hvem der skal grave de kabler ned. Når hr. Bertel Haarder siger, at det drejer sig om glaskabler, forstår jeg ikke, at der i forslaget står, at det skal være private firmaer. Så vidt jeg ved, er det kun Jydsk Telefon, der er i besiddelse af teknologien til at lave de glaskabler. I øjeblikket er der i hvert fald mig bekendt ikke private firmaer, som graver glaskabler ned eller har ekspertisen på området. Det er de almindelige kabler, man graver ned, og de kan altså ikke tilgodeses de formål, som hr. Bertel Haarder trækker frem.

Der er andre grunde til, at jeg synes, det er vigtigt, at disse kabler ikke bliver private foretagender. Jeg mener, det er meget vigtigt, at det er Jydsk Telefon-Aktieselskab eller telefonselskaberne, fordi vi skal sikre, at så

mange som muligt får mulighed for at blive tilknyttet disse kabler. Der står også i forslaget: med henblik på at sikre næsten alle danskere. Jeg er enig i, at det bliver meget svært i hvert fald inden for en overskuelig fremtid at sikre alle med kabel. Men jeg tror, at det vil være muligt at sikre flere, hvis det er Jydsk Telefon-Aktieselskab, der kommer til at stå for kabelnedlægningen, fordi de private vil være interesserede i de områder, der er rentable, og vil lade de andre ligge. Hvis det derimod er Jydsk Telefon-Aktieselskab, kan man sige til dem: I skal længere ud i grennettet; I har en forpligtelse dér. Vi kan ikke have, at det er de private, der tager de rentable stræk på ledningen, og at Jydsk Telefon-Aktieselskab skal udbygge det helt urentable net. Også derfor er det vigtigt, at det er Jydsk Telefon-Aktieselskab eller telefonselskaberne, der kommer ind.

Jeg mener også, at det er vigtigt, fordi vi skal have en demokratisk kontrol med, hvad der foregår i forbindelse med kablerne. Jeg mener, at det er vigtigt, at det er en demokratisk forsamling, der kan beslutte, f.eks. om der skal reklame igennem; en sådan demokratisk kontrol mener jeg det vil være meget vanskeligt at få, hvis det hele kommer til at ligge i privat regie.

Hvad angår glaskablerne, er det ligeegyldigt for TV-seerne, om det er glaskabler eller almindelige kabler, der ligger, for det yderste net vil alligevel ikke blive glaskabler, de vil kun komme til et knudepunkt, hvorfra der så vil udgå almindelige kabler til den enkelte forbruger. Glaskablerne har deres styrke i forhold til industrien, som kan gå ind på de knudepunkter og betjene sig af det. Det vil sige, at industrien ikke kan få glæde af det, hvis det er private, der skal nedlægge kablerne. Og de koster det samme, om det er Storno for eksempel eller det er Jydsk Telefon-Aktieselskab; derfor kan man lige så godt udnytte de ekstra ting, som Jydsk Telefon-Aktieselskabs kabler kan præstere, og derfor er det stadig væk vigtigt, at det er dem, der kommer til at lægge dem.

Det fremgår af den rapport, som Jydsk Telefon-Aktieselskab har udgivet på området, at det koster det samme, og at der vil ligge ca. 10.000 arbejdspladser i det. Det er dog også noget, der er værd at tænke på, f.eks. på baggrund af, at martspakken giver 14.000.

[Marianne Bentsen-Pedersen]

Men jeg mener ikke, at det udelukkende er et spørgsmål om teknik, hvordan vi skal lave den fremtidige mediepolitik, jeg mener også, det skal være et spørgsmål om indhold. Jeg mener, at indholdet foreløbig skal være de lokale radiostationer, og derfor er jeg meget ked af, at vi ikke har fået de penge, vi havde behov for til forsøgene med lokalradio. Hvis moms-fonden heller ikke bevilger de 3 mill. kr., der var forudsat, ser det helt sort ud på det område. Det synes jeg er meget synd, netop fordi jeg synes, det er så vigtigt, at de kabler anvendes, i første omgang i hvert fald til lokal-TV. Derfor er der for mig at se heller ikke nogen grund til i hvert fald i første omgang at sammenkæde det over kommunegrænserne.

Når jeg nu har talt så varmt for, at det skal være telefonselskaberne, mener jeg, at deres styrelser skal laves om. I deres styrelser sidder der udelukkende teknikere, og da jeg mener, dette her er et kulturelt og ikke et teknisk område, er det meget vigtigt, at der kommer kulturelle personer ind i de styrelser. Jeg mener altså, det skal være Jydsk Telefon, men i en lidt anden form end den, vi kender for øjeblikket, fordi jeg synes, det er så vigtigt, at dette her bliver et kulturelt spørgsmål.

Mogens Voigt (FP):

Vi er i fremskridtspartiet enige med venstre i, at forbuddet mod at sende kabel-TV over kommunegrænserne bør ophæves, og vi er også enige med hr. Bertel Haarder i, at vi skal forhindre en skov af parabolantennor i at opstå, og det mener vi dette forslag vil modvirke.

Men i øvrigt ser vi i fremskridtspartiet forslaget som et af de mange, der skal medvirke til at nedbryde Danmarks Radios monopol, og et sådant forslag vil vi i fremskridtspartiet altid se på med venlige øjne.

Hermed fremskridtspartiets tilslutning til forslaget.

Arne Melchior (CD):

Nordsat'en er død, kabel-TV'et leve! CD er enig med venstre. Lad os få de kommunegrænser, som ikke gør nogen gavn, afskaffet. Lad udsendelserne strømme i så rigt og varieret et udbud som muligt, lige så rigt og varieret som udbuddet af bøger, tidsskrifter, avi-

ser og andre kulturelle eller brugstilbud. Lad det være enkeltpersoner og familier, der selv afgør, hvad de vil lukke ind, og hvad de vil lukke ude. Ingen problemer for vort vedkommende.

Hvad det kommer til at koste, det kan jeg forstå på kulturministerens indlæg at der kan sættes spørgsmålstegn ved. Det vil vi gerne være med til at lære noget mere om og undersøge. Jeg mener, at ophavsretsspørgsmålet før eller senere må blive nemmere, end det hidtil har været, især når det drejer sig om, at ophavsmændene kan få et tilskud af honorarer fra et marked uden for deres hjemland, som jo ikke begrænser dem i deres udfoldelsesmulighed i deres hjemland, men som skaffer dem en større eller mindre tillægsindtægt, og som, hvis noget sådant ikke får lov at eksistere, jo giver dem nul i indtægt. Derfor må de blive medgørlige i egen og i fælles interesse, for der må også for normale ophavsmænd være en vis tilfredsstillelse ved og interesse for overhovedet at blive rundsendt og kunne modtages af en større kreds. Vi kan derfor ikke tro, at der skulle være andet end tekniske besværligheder, som kan overvindes, og vi vil, når dette forslag formodentlig i næste samling og næste igen på ny kommer til behandling, grave os længere og længere ned i stoffet, men hele tiden med det sigte at støtte det her foreliggende forslag.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Da den radikale ordfører i denne sag, hr. Bilgrav-Nielsen, ikke kan være til stede, skal jeg på den radikale gruppes vegne sige nogle ord om dette forslag.

Vi vil gerne diskutere den rolle, som kabel-TV skal spille i fremtidens samfund, men det er nok rimeligt at afvente mediekommisionens betænkning, før vi tager den helt store diskussion. Der er imidlertid ét problem, som trænger sig på, og som vi nok bør fremskynde en stillingtagen til, og det er kablerne til kabel-TV'et.

I den forbindelse vil jeg spørge ministeren direkte, om det er muligt at gøre, som venstres ordfører, hr. Bertel Haarder, foreslog, nemlig bede mediekommisionen om at komme med en særbetænkning om netop dette forhold, for det tror jeg nok det er meget rimeligt at vi får trukket frem og taget stilling til hurtigt.

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Jeg vil blot sige, at jeg er glad for den gennemgående holdning i debatten, at vi må have mediekommissionens udtalelser på dette område. Vi må have det alene af den grund, at dette meget påtrængende spørgsmål må ses i en større sammenhæng, og det er netop det, vi har etableret mediekommissionen til.

Det er min forventning, at det ikke vil være længe, før vi kan få en stillingtagen netop på dette område.

Til hr. Bernhard Baunsgaard kan jeg sige, at jeg gerne vil forhøre mig i kommissionen. Giv et påbud, som eventuelt forstyrrer kommissionens arbejdsplan, vil jeg nødig, men jeg skal gerne på baggrund af debatten forespørge og derved få lidt klarere fornemmelse af, hvad tidsrammen er.

Bertel Haarder (V):

Jeg vil gerne takke hr. Bernhard Baunsgaard og hr. Arne Melchior for støtten, hr. Bernhard Baunsgaard for dette med forbudet mod at sende på tværs af kommunegrænser. Jeg vil gerne takke ministeren for det positive svar, hun kom med. Jeg forstår, at der nu vil blive rettet henvendelse til mediekommissionen, og man må så håbe, at mediekommissionen siger: ja men det vil vi gerne hjælpe folketinget og ministeren med. Har vi ikke fået andre resultater i dag, har vi da fået det resultat, og det vil jeg takke ministeren for.

Jeg fik i første omgang ikke svaret på dette med, at det ophavsretlige tager tid. Selvfølgelig tager det tid. Det er utrolig svært, og ingen misunder en kulturminister, når debatten om ophavsret kommer. Det er fuldstændig rigtigt, at selv »Matador« ikke kunne få lov at blive sendt i Sverige, så vidt jeg ved på grund af uløste ophavsretlige spørgsmål. Jeg har selv i radiatorådet opfordret til, at vi tog en årelang konflikt, når det gælder Nordvision, fordi jeg mener, vi burde stille som forhandlingskrav, at vi vil have tre gange så mange udsendelser. Hvis vi så satte taksten ned til 50 pct., ville ophavsretshaverne tjene lidt mere, og vi ville få langt flere udsendelser. Men det har Danmarks Radios driftsledelse slet ikke villet gå med til, og man risikerer, at det ville føre til et totalt stop for enhver nordisk udsendelse i mange år. Så vel

er det svært, men det skal jo løses, og jeg tror også, ophavsretshaverne kan se, at det skal løses, for alternativet er jo skoven af parabolantener og Nordsat, der kommer til at stå og sende udsendelser gratis ned til de danske hjem, så mon ikke vi på det tidspunkt, hvor parabolantenerne vokser op, kan sige til ophavsretshaverne: kære venner, hvis ikke I går ind på en betalingsordning, så tager vi det gratis. Det muliggør teknikken, og ingen kan hindre det. Det er jo lovligt selv i dag.

Til fru Marianne Bentsen-Pedersen vil jeg sige, at jeg tror, hun har ret i, at telefonselskaberne skal stå for hovednettet, men jeg kan ikke se, hvorfor private ikke skulle kunne stå for abonnentnettet. Den sondring tror jeg vi skal indføre; den findes i hvert fald i telefonselskabernes egen gule rapport om spørgsmålet. Jeg kan se, fru Marianne Bentsen-Pedersen nikker på det punkt. Det vil sige, at vi næppe får noget stort politisk slagsmål om, hvem der skal drive hvad.

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

Jeg havde håbet på en kommentar fra kulturministeren om telefonselskaberne, for der er jo i øjeblikket problemer fra telefonselskabernes side i forbindelse med nedgravning af kabler. Så vidt jeg kan se, skulle telefonselskaberne kunne starte nedgravning af kabler efter den lov, vi vedtog om lokalradioforsøgene, men så vidt jeg ved, har man alligevel nægtet telefonselskaberne at gå i gang, og det ville jeg egentlig gerne have en begrundelse for; jeg troede, det var kommet i ministerens andet indlæg.

Til hr. Bertel Haarder vil jeg sige, at jeg er enig i, at det godt kan være private, der laver selve forbrugernet, og i øjeblikket er det jo også sådan, at telefonselskaberne bruger private til at lave arbejdet, så de får en eller anden entrepris på det, men sådan, at det bliver i telefonselskabets regie. Jeg synes, det er vigtigt, at det fortsat er telefonselskaberne, der står som myndighed over kablerne, sådan at det er underlagt den demokratiske kontrol, men for mig gør det ikke noget, at det rent faktiske arbejde laves af private firmaer.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af Danmarks uafhængige Radio (DUR).

[Af Bertel Haarder (V) m.fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 66. Fremsat 26/3 82).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Hr. Bertel Haarder sagde i sit første indlæg – og det afholdt jeg mig fra at starte en debat om, fordi vi vil komme ind på emnet nu – at vi jo ikke havde nogen mediepolitik. Det må jeg afvise på det kraftigste: regeringen har i høj grad en mediepolitik, og regeringen gør sig meget store anstrengelser for via det dybdybende arbejde i mediekommissionen at bringe denne mediepolitik i overensstemmelse med den meget hastige udvikling på medieområdet.

Venstres forslag til beslutning om oprettelse af Danmarks uafhængige Radio er jo ikke nogen nyhed. Det er en videreførelse af det beslutningsforslag, som venstre fremsatte i februar 1980, og nu som dengang er hovedsigtet med beslutningsforslaget at bryde Danmarks Radios monopol ved at udskille provinsafdelingen i Danmarks Radio og lade den fungere som en selvstændig institution under navnet Danmarks uafhængige Radio. Hvilken af de to radiofonier der så er mest uafhængig og af hvem, synes jeg man kan spørge sig.

Grundstammen i virksomheden skal være provinsafdelingen; den skal overtage en del af sendetiden i TV, hele radioens nuværende program 2. Af bygninger og anlæg skal DUR

overtage provinsafdelingens faciliteter i Århus og i distrikterne og tillige TV-Avisens nye bygninger i TV-byen. Efter forslaget skal den nye institution ledes af en bestyrelse på 7 medlemmer, hvoraf de 6 udpeges af et bredt sammensat repræsentantskab på ca. 40 medlemmer.

Jeg opremser dette fra forslaget, for det er de punkter, jeg vil kommentere.

Men forinden vil jeg sige, at det, jeg mest har hæftet mig ved – og det med glæde – er, at venstre i dette forslag ikke har genfremsat sit tidligere forslag om, at DUR for en dels vedkommende tænkes finansieret ved hjælp af reklamer. Det må jeg hilse med glæde, og uden reklamefinansieringen er mit syn på venstres forslag betydelig mere nuanceret.

Men selv med denne glædelige modifikation er det dog ikke muligt for regeringen at tilslutte sig venstres forslag.

Med den voldsomme udvikling, som finder sted på medieområdet i disse år, mener jeg, at vi skal være åbne over for nye styreformer, og det indebærer, at en statisk opretholdelse af Danmarks Radios monopol ikke er det afgørende spørgsmål for mig i den nuværende udvikling. Jeg kan meget vel tænke mig, at man eksperimenterer med nye styreformer, efterhånden som vi får nye udsendelsesformer, således som vi netop nu gør det med forsøgsordningen med lokalradio og -TV – man kunne f.eks. også tænke sig nye styreformer i forbindelse med en fremtidig forsøgsordning med et nyt regional-TV – men en bombastisk opdeling i to halvdele af den i dag eksisterende Danmarks Radio med det ene formål, at de skal gå i konkurrence med hinanden, er noget, jeg har svært ved at se megen visdom i. Det ville rejse meget store praktiske problemer, og det ville efterlade en meget svækket Danmarks Radio som konkurrencepartner.

Jeg kan heller ikke gå ind for den foreslåede styreform i den såkaldt uafhængige radio, altså bestyrelsen og repræsentantskabet. Det, der for mig er helt afgørende, er, at vores radiofoni samlet eller delt eller med forsøgsvariationer i alle sine former er samfunds- og forbrugerstyret, og det ser jeg ikke nogen klar garanti for i venstres forslag. Men den praktiske konstruktion, som sikrer denne samfunds- og forbrugerstyring, må tilpasses de områder, vi eventuelt vælger at sætte uden for monopollet.